

Om en i Pennatula rubra lefvande parasit. — Hr Do-
centen R. BRUZELIUS hade insändt följande meddelande *).

»Under förliden sommar iakttog jag, i Bohusläns skärgård,
en hittills okänd, uti kropps-kaviteten af Pennatula rubra lef-
vande djurart, om hvilken jag anhåller att få meddela följande:

Lamippe rubra n. g. et sp.

Kroppen (fig. 1) är mjuk, utan spår till segmenter eller le-
der, samt har vanligen en cylindrisk, på midten tjockare och mot
båda ändarne afsmalnande form, hvilken djuret likväl kan ändra
betydligt, så att man än påträffar det hopdraget, af en fullkom-
ligt klotrund form, än mer eller mindre utsträckt, då det är smalt
och alldeles cylindriskt. Man kan åtskilja två olika delar af
kroppen, en främre smalare, något plattad och utdragen del, som
synes motsvara thorax, och en bakre, tjockare, cylindrisk eller
spolformig del, abdomen. På thorax-delen sitta två par appen-
dices, motsvarande antenner, munapparaten och två par ben.
Ögon saknas fullkomligt.

Antennerna af främre paret äro fästade på sjelfva spetsen
af främre ändan af thorax, rigtade framåt och utåt, samt tyckas
bestå af tre leder, af hvilka den första eller basaleden är störst,
de öfriga två mycket mindre, utåt afsmalnande och slutande med
en fin spets. De äro väpnade med hår och borst.

Antennerna af andra paret (fig. 2), som äro betydligt längre
än det första, äro smala, sitta fästade ett stycke bakom det för-
sta paret och bestå af tre leder, hvilka afsmalna jemnt inifrån
utåt. Sista leden är försedd med en temligen stark, något böjd
klo. Ofvanför antennerna ligga uti sjelfva kroppsbedäckningen
flera, olika formade stycken eller ribbor af ett fastare, hornar-
tadt ämne (Chitin), som tyckas tjena till fäste för antennernas
muskler. Vid basen af de bakre antennerna ligga två mindre
smala ribbor (fig. 3), och ofvanför dessa utgå två andra längre,

*) Härtill tafl. IV.

af hvilka den ena går uppåt och bakåt. Från dess öfre ända går en annan ribba framåt, som med sin något bredare spets gränsar upp till en större, på öfra kroppssidan liggande skifva. Den främre ribban är riktad framåt och uppåt, i främre ändan gaffelformigt delad, med den ena grenen gående upp till den på öfra kroppssidan liggande skifvan, med den andra grenen slutande ofvanför de främre antennernas bas.

Munöppningen, belägen något bakom det andra paret antenner, omgifves af en ganska enkel apparat (fig. 4), hvilken består af en öfverläpp (labrum), två mandibler och en underläpp (labium). Öfverläppen är störst, skjuter ett stycke utöfver mandiblerna och bildar öfver dem liksom ett hvalf. Mandibeln består af en större, nästan äggrund del, och en stark, böjd klo, fästad på dess främre inre hörn. Kloen synes vara mycket fint tandad och räcker endast med spetsen framom underläppen. Denna är nästan fyrkantig med de främre vinklarna afrundade och med en inböjning på främre kanten.

Benen, af hvilka det främre paret är fästadt något bakom munnen, och det bakre vid sjelfva öfvergångsstället emellan thorax och abdomen, äro mycket korta och tjocka, samt ej särdeles rörliga. De uppbäras af en ganska sammansatt apparat af samma beskaffenhet som den vid antennerna beskrifna. Emellan hvarje par ben, som sitta mycket nära hvarandra, ligger ett kort, fram till klufvet, baktill bredare stycke (fig. 5, *a.*) och framför detta ett annat, något smalare (*b.*) På benets baksida ligger längst bakåt en stor, bred skifva (*c.*) af oregelbunden form, från hvars bakre inre vinkel utgår ett litet utskott, som gränsar upp till sidoutskottet på mellanstycket. Dess yttre vinkel stöter upp till en lång, smal ribba, som ligger på benets yttersida. Framför denna stora skifva gå snedt utåt från mellanstycket två något böjda ribbor (*e* och *f.*), af hvilka den yttre höjer sig om benets yttre sida och gränsar upp till en mindre, der liggande skifva. På benets yttre sida går en lång, smal ribba (*d.*), hvars främre ända gränsar upp till nyssnämnda skifva. Från mellanstyckets främre gren utgår en krökt ribba (*g.*), som slår sig om benets

framsida och fortsättes af en annan dylik, hvilken möter dels den stora klobärande skifvan, dels den vid dess bas liggande mindre. Den klobärande skifvan (*h*) är stor, nästan triangulär, ligger på benets främre, yttre sida, och är väpnad med 4 till 5 starka taggar, samt utlöper i en spetsig, något krökt klo. Dessa stycken variera väl något till formen, men man återfinner dem alltid till samma antal. De framträda tydligt först sedan man låtit djuret ligga någon tid i natron, hvaraf den öfriga kropps-
betäckningen blir genomsigtig, men dessa antaga en gulaktig färg.

Abdomen är mer eller mindre tjock, och företer på undra sidan två små upphöjningar, som omgifvas af en ram af dylikt hårdare ämne, som den nyssbeskrifna benapparaten, uti hvilken ram är fästad en tunnare membran. På abdomens bakre och undre del sitter en treklufven tagg. Abdomen afsmalnar hastigt baktill och bildar derigenom liksom en särskild, blåsformig del (fig. 6), hvars bakre kant är delad genom en inskärning. På dess bakre hörn sitta två cylindriska appendices, bärande hvardera fyra starka taggar. Denna blåsformiga del kan djuret utskjuta mer eller mindre.

Färgen är rödaktig; storleken varierar betydligt; jag har sålunda träffat individer af endast 0,91 m. m. längd, då deremot andra uppnådde en storlek af 1,825 m. m. eller nära 2 m. m.

Då jag under förra sommaren försökte att följa utvecklingen af Pennatulidæ, och i den afsigten hade några individer af *Pennatula rubra* lefvande i ett större glaskärl, observerade jag en morgon, sedan en eller annan *Pennatula* under natten dött, på kärlets botten ett par exemplar af *Lamippe*. På detta sätt först blifven uppmärksam på denna djurform förmodade jag, att den möjligen vore en parasit på *Pennatula*, emedan jag vid noga sökande efter ägg af *Pennatula* dagen förut ej hade observerat någon *Lamippe*, hvarföre det syntes troligt, att de sjelfva utkru-
pit, då *Pennatula* dött. Vid undersökande af en mängd *Pennatulæ* fann jag också uti nästan hvarje individ en eller flera, ända

till åtta, exemplar, lefvande uti kropps-kaviteten bland ovarierna. Uttagna ur *Pennatula* och förvarade uti friskt vatten lefva de endast en till två dagar. De ligga merendels orörliga på botten, och visa lif endast då och då genom svaga rörelser. Någon gång har jag likväl sett dem krypa långsamt omkring, hvarvid de begagnade äfven abdominal-appendices, såsom rörelse- eller stöd-organer; och då jag en gång förvarat några uti samma kärl med några späda individer af *Pennatula rubra*, fann jag, att de fäst sig vid dem och tycktes försöka att arbeta sig in uti dem.

Inuti större individer af *Lamippe rubra* har jag ofta observerat ett större parti, mörkare än den öfriga kropps-färgen, hvilket vid söndertagande har visat sig bestå af en mängd celler med stora nuclei, samt med fullkomligt utseende af att vara ägg. Hos ett exemplar af 1,6425 m. m. längd mättes dessa ägg och hade en storlek af 0,0156 m. m.

Det öfriga af djurets innehåll utgjordes af en otalig mängd granula, blandade med större klara och kärnlösa celler. Hos ett individ har jag observerat en mindre (0,234 m. m. lång) cylindrisk kropp (fig. 7), fästad medelst en lång, smal stielk vid en af upphöjningarne på djurets undra sida. Denna kropp torde möjligen vara en spermatophor, då den ej gerna kunde vara någon utstjelpning af någon inre del af djuret. Att genom mikroskopisk undersökning vinna någon närmare upplysning härom var emedlertid icke möjligt, emedan detta djur varit förvaradt en tid i sprit.

Hvad *Lamippes* plats inom systemet beträffar, så blir det kanske svårt, att för det närvarande med säkerhet bestämma den. Å ena sidan erinrar detta djur genom den ytterst enkla munapparaten om en del *Acarider*, hvilka dock aldrig ega antenner, och å andra sidan visar det en viss likhet med några af de lägre *Crustaceerna*, men eger dock icke en sådan organisation, att man kan våga hänföra den till någon af de nuvarande ordningarne. Det blir derföre kanske bäst, att lemna dess plats

obeständ och öfverlemnna lösningen af denna fråga åt närmare undersökningar och studium af dess utveckling.

Förklaring öfver figurerna.

Fig. 1. Lamippe rubra, sedd från undra sidan. *Fig. 2.* En af bakre parets antenner. *Fig. 3.* Främre delen af thorax, sedd från sidan. *Fig. 4.* Munapparaten. *Fig. 5.* Ett af benen från bakre sidan. *Fig. 6.* Bakre delen af abdomen med appendices. *Fig. 7.* Bakre delen af abdomen med en spermatophor.

Akademiska angelägenheter.

Akademien beslöt att inleda utbyte af skrifter med Naturhistorischer Verein i Pressburg samt med Academy of sciences i St Louis.

Akademien tilldelade Hr BJÖRLING det Fernerska priset för hans i Öfversigten af hennes Handlingar, 1857, sid. 205 införda mathematiska afhandling, Hr Doct. A. E. NORDENSKIÖLD det Lindbomska för hans här ofvan sid. 103 införda Försök till en theoretisk beräkning af den värme som utvecklas vid förbränning af flytande organiska föreningar; samt Herr Docenten T. THORELL det Flormanska för hans äfven här ofvan sid. 7 införda afhandling om den inre byggnaden af Actinia plumosa MUELL.

Till Berzeliansk stipendiat utnämndes Amanuensen vid kemiska laboratorium i Upsala Hr Mag. JOH. ROB. TOB. LANG.

Det årliga anslaget för resor inom fäderneslandet tilldelades Hr Mag. G LINDSTRÖM för fortsatta undersökningar öfver Gottlands fossila Brachiopoder och Koraller, samt Hr Cand. C. STÅL för en entomologisk undersökning af de nordliga norrländska kustprovinserna.

En af Hr A. E. HOLMGREN inlemnad afhandling: Monographia Ophionidum Suecicæ remitterades till Hrr WAHLBERG och BOHEMAN, samt en af Docenten Hr RAGNAR BRUZELIUS ingifven: Bidrag till kännedomen om de nordiska Amphipoderna, till Hrr SUNDEVALL och LOVÉN.

Hr Dr A. E. NORDENSKIÖLDs afhandling: Bidrag till läran om den kristallografiska isomorfiën, och dimorfiën som varit remitterad till Hrr MOSANDER och ERDMANN återlemnades med tillstyrkande af dess införande i Akademiens Handlingar.

Af Öfversten Hr Grefve A. v. ROSEN fick Akademien emottaga en följd af meteorologiska observationer, anställda på Observatorium i Athén.

Från Chefs-embetet för vestra Lotsdistriktet hade blifvit insända tre meteorologiska observations-journaler från Fyrbåks-stationer.

Skänker till Rikets Naturhistoriska Museum.

Zoologiska afdelningen.

Af H. M. Konungen.

En *Rupicola aurantia* från Venezuela.

Af framl. Ingeniören J. Wahlbergs arfvingar.

De djursamlingar, som blifvit gjorda af Hr J. WAHLBERG under hans sednare resa, från hösten 1853 till Mars 1856, hufvudsakligen i Damara-landet och det inre af Syd-Afrika, bestående af 43 däggdjur, hvaraf 14 stora; 204 foglar; ett större antal amfibier och diverse fiskar förvarade i sprit, diverse skeletter samt cranier, horn o. dylikt, hvaribland af Rhinoceros, Lejon m. fl., fogelägg, snäckor, samt en betydlig samling insekter.

Om ett för Sverige nytt mineral. — Hr MOSANDER förevisade några stuffer af ett för Sverige nytt mineral, talkjordshydrat, vanligen benämndt Brucit. Detta mineral, som hittills endast på några ställen anträffats, förekommande i serpentin, har blifvit funnet uti kalksten, på några ställen i Wermland, af Hr IGELSTRÖM, som derom meddelat följande:

»Bruciten förekommer vid 3:ne inom Filipstads bergslag belägna grufvor, Gröngrufvan, Holbäcksgrufvan och Bergmästarengsgrufvan. Alla dessa grufvor äro icke på så kallad urkalksten, hvilken omedelbart tillstöter den magnetiska jernmalmen. I kalkstenen sitter mineralet insprängdt i form af små korn, nästan runda och i den mängd att de stundom synas utgöra hälften af kalkstenens vikt. Kornens storlek varierar från ett litet knappnålshufvuds till ett drufhagels. Mineralet från Bergmästarengsgrufvan är nästan svart och ogenomskinligt; från Gröngrufvan äro kornen till stor del genomskinliga, färglösa eller liknande gummi arabicum. Ofta innehålla de genomskinliga kornen en mörk kärna eller punkt i centrum; stundom äro 2:ne korn sammanväxta, och få derigenom form af marlekor. De genomskinliga kornen lagda i hög hafva likhet med grod-romm.

Kornen utvittra lätt på ytan af kalkstenen, hvars sålunda uppkomna håligheter bekläda sig med ett blekrödt öfverdrag, hvilken förvittring, att dömma af varpens ålder, synes försiggå inom några årtionden. Det var denna vittringsprocess som för-anledde till närmare undersökning af mineralets natur. Kalksten, som förmodades vara rik på talkjord, innehåller deraf endast några få procent.

Kalkstenen vid de nämnda grufvorna innehåller visserligen mycket serpentin, men Bruciten anträffas aldrig i beröring dermed, hvaremot centnertunga block af kalksten, icke innehållande spår af serpentin, anträffas med deri inströdd Brucit. Gröngrufvan och Holbäcksgrufvan äro belägna på circa 200 famnars afstånd från hvarandra; Bergmästarengsgrufvan är belägen $\frac{1}{2}$ mil från de båda andra. Alla grufvorna omgifvas af granitartad gneis.

Bruciten förekommer lika beskaffad vid de 2:ne förstnämnda grufvorna.

Försöker man att med utspädda syror, till och med ättiksyra, utlösa kalken, så upplöser sig äfven Bruciten, till och med, såsom det synes, lättare än annars. På mekanisk väg kan dock mineralet tämligen väl afskiljas, synnerligen de genomskinliga kornen, hvaraf 1 gramm, vid skeende upplösning i syra, endast afgaf 1—2 milligrammer kolsyra. Det rena mineralet innehåller således icke kolsyra.

Mineralet, upphettadt i kolf, afgifver mycket vatten; upphettningen bör ske långsamt; annars spritta kornen bort. Vattnet bortgår fullständigt vid mörk rödglödning och i kolf återstår ett gråhvitt pulver. Efter upphettning i luften blir återstoden blekröd. Kornen behöfva icke pulveriseras för upplösning i svaga syror. Användes dertill pulveriseradt mineral, så utvecklas mycket värme under upplösningen. Med borax, fosforsalt och koboltsolution för blåsrörslågan, förhåller sig mineralet lika med vanlig Brucit. 2:ne analyser på de genomskinliga kornen från Gröngrufvan gåfvo följande resultat:

	N:o 1.	N:o 2.
Talkjord	68,80.	66,0.
Jernoxidul	3,35.	3,60.
Vatten	28,80.	29,50.
	<hr/>	<hr/>
	100,95.	99,90.

Vattnet bestämdes, i båda analyserna, genom glödgningsförlusten; talkjorden, i N:o 1, genom fällning med fosforsyrad ammoniumoxid och den glödgade fällningen ansågs svara mot 40 proc. talkjordshalt. I N:o 2 utfälldes talkjorden, med nödig försigtighet, medelst kolsyradt natron och vägdes glödgd. Analysen N:o 2 antages vara den tillförlitligaste. Jernhalten är troligen något för hög, ehuru utfällningen med ammoniak skedde sedan solutionen blifvit försatt med salmiak. Mineralet innehåller ej spår af kiselsyra, och analysernas resultat utvisar att den kemiska sammansättningen motsvarar formeln MgH , hvori litet

talkjord ersättes af fe. Vid Gröngrufvan förekommer mineralet i stor mängd.

De mörka kornen från Bergmästare-engsgrufvan analyserades särskildt. Analysen gaf

Talkjord 68,51.

Jernoxidul 3,83.

Vatten 27,67. (Pulver afgaf 28,93 proc. vatten.)

100,01.

Således nära lika resultat med de föregående analysernas, med den skillnad, att jernhalten är något större äfvensom kolhalten. Båda varieteterna antaga nemligen vid upphettning, att börja med, en mörkare färg, antydande närvaron af ett kolhaltigt ämne.

Det ifrågavarande mineralet visar inga tydliga genomgångar, skafves lätt af knifven och den skafda ytan kännes fet.

Mineralets egentliga vikt befanns vara: de genomskinliga kornens = 2,40, de ogenomskinliga mörka kornens = 2,46.»

*Meteorologiska Observationer å Stockholms Observatorium
i Februari 1858.*

	Barometern reducerad till 0 ^o Decimaltum.			Thermometern Celsius.			Vindriktning.			Anmärkn- gar.
	Kl. 6 f. m.	Kl. 2 e. m.	Kl. 9 e. m.	Kl. 6 f. m.	Kl. 2 e. m.	Kl. 9 e. m.	Kl. 6 f. m.	Kl. 2 e. m.	Kl. 9 e. m.	
1	25,05	24,95	24,86	-5 ^o ,7	+0 ^o ,9	+0 ^o ,3	S.	S.	S.S.O.	Mulet
2	24,76	24,81	24,91	-2,0	-2,9	-6,9	N.N.O.	N.N.O.	N.N.V.	Mulet, snö
3	25,10	25,31	25,45	-7,8	-5,6	-10,0	N.N.V.	N.N.V.	N.N.V.	Mulet
4	25,47	25,39	25,28	-7,7	+0,3	+0,6	S.	S.	S.	Mulet, snö
5	25,25	25,34	25,49	+0,4	+2,1	+2,1	S.S.V.	S.S.V.	S.S.V.	Mulet
6	25,65	25,73	25,84	+2,2	+3,0	+1,9	S.S.V.	S.S.V.	S.V.	Mulet
7	25,93	26,02	26,07	+0,1	+0,3	-2,7	S.V.	S.V.	S.V.	Mul., dimma
8	26,12	26,17	26,18	-4,0	+1,0	-3,0	S.S.O.	S.S.O.	S.S.O.	Klart
9	26,16	26,19	26,22	-5,0	+1,0	-2,9	O.N.O.	S.S.O.	O.S.O.	Klart
10	26,24	26,24	26,19	-1,5	+2,1	-2,6	N.O.	N.O.	O.N.O.	Klart
11	26,10	26,02	25,96	-5,1	+2,6	-2,0	O.N.O.	O.N.O.	O.N.O.	Klart
12	25,80	25,76	25,63	-0,5	+1,0	-2,9	S.S.V.	S.S.V.	S.S.V.	Halfklart
13	25,45	25,33	25,31	-3,0	+1,2	0,0	V.	V.	V.	Klart
14	25,24	25,18	25,13	-4,0	-0,8	-2,0	V.N.V.	V.N.V.	V.N.V.	Näst. klart
15	25,05	25,07	25,13	-6,5	-1,1	-5,0	V.N.V.	V.N.V.	N.	Mulet
16	25,22	25,33	25,43	-7,5	-7,4	-12,2	N.O.	N.O.	N.O.	Klart
17	25,44	25,51	25,56	-12,5	-6,5	-9,0	V.	V.N.V.	V.N.V.	Klart
18	25,39	25,29	25,35	-3,0	+4,1	+2,9	V.S.V.	V.S.V.	V.N.V.	Halfmulet
19	25,44	25,48	25,48	-0,6	+4,2	0,0	V.	Lugnt	Lugnt	Halfmulet
20	25,56	25,69	25,86	-2,0	-1,5	-6,6	Lugnt	N.	N.N.V.	Klart
21	25,95	25,96	25,94	-10,5	-1,0	-3,4	Lugnt	S.S.V.	S.V.	Näst. mulet
22	25,93	25,90	25,86	-7,1	-3,0	-6,5	V.S.V.	V.S.V.	V.S.V.	Mulet
23	25,84	25,87	25,92	-8,0	-2,0	-5,0	V.S.V.	V.S.V.	V.N.V.	Klart
24	25,96	25,98	25,98	-8,0	-0,1	-2,9	Lugnt	V.S.V.	V.S.V.	Klart
25	25,97	25,96	25,95	-7,4	-1,0	-5,7	V.S.V.	V.S.V.	V.S.V.	Klart
26	25,89	25,78	25,68	-10,0	+0,1	-2,3	V.	V.N.V.	N.N.V.	Halfmulet
27	25,61	25,60	25,62	-2,0	+0,5	-1,5	N.	N.O.	N.O.	Mulet, snö
28	25,65	25,75	25,78	-2,0	-4,3	-9,0	O.N.O.	O.N.O.	O.N.O.	Mulet, snö
Me- dium	25,615	25,629	25,645	-4,67	-0,46	-3,44				
	25,630			-2 ^o ,86						

